

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Habilitacyjnej w dniu 25 lutego 2022 roku
w sprawie nadania dr. Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego

Posiedzenie Komisji Habilitacyjnej w sprawie nadania dr. Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego odbyło się w dniu 25 lutego 2022 roku zdalnie. Komisja została powołana w składzie: prof. dr hab. Andrzej Muszyński (przewodniczący Komisji), prof. dr hab. Ewa Słaby (członek Komisji), prof. dr hab. Stanisław Mikulski (recenzent), dr hab. Marek Awdankiewicz (recenzent), dr hab. Mirosław Jastrzębski (recenzent), dr. hab. Piotr Gunia (recenzent) oraz prof. dr hab. Irina Galuskina (sekretarz Komisji). Posiedzenie odbyło się w składzie: prof. dr hab. Andrzej Muszyński (przewodniczący Komisji), prof. dr hab. Ewa Słaby (członek Komisji), prof. dr hab. Stanisław Mikulski (recenzent), dr hab. Mirosław Jastrzębski (recenzent), dr. hab. Piotr Gunia (recenzent) oraz prof. dr hab. Irina Galuskina (sekretarz Komisji). Pan dr hab. Marek Awdankiewicz był nieobecny z powodu wcześniej zaplanowanego wyjazdu. Zgodnie z uchwałą nr 93 Senatu Uniwersytetu Śląskiego z dnia 23 marca 2021r. dotyczącego szczegółowego trybu postępowania w sprawie nadania doktora habilitowanego, którego § 5 punkt 4 ma brzmienie „Komisja po przeprowadzeniu kolokwium podejmuje uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego albo odmowy jego nadania, bezwzględną większością głosów w głosowaniu jawnym w obecności co najmniej 6 członków, w tym przewodniczącego i sekretarza”, uchwały podjęte przez Komisję są zatem ważne.

Posiedzenie otworzył i prowadził Przewodniczący Komisji prof. dr hab. Andrzej Muszyński. Na wstępie powitał wszystkich zebranych członków Komisji. Następnie sekretarz Komisji, prof. dr hab. Irina Galuskina, stwierdziła, że uchwały podejmowane przez Komisję w składzie sześciuosobowym będą ważne i zwróciła uwagę, że głosowanie nad uchwałą w sprawie nadania dr. Krzysztofowi Szopie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku będzie głosowaniem jawnym ze względu na fakt, iż we wniosku z dnia 08.08.2021 o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego do Rady Doskonałości Naukowej dr K. Szopa pozostawił nieskreślone zdanie dotyczące jawnego trybu głosowania.

Następnie sekretarz Komisji przedstawiła program posiedzenia wraz z przyjęciem ewentualnych uwag odnośnie do tego programu. Zaproponowany porządek posiedzenia obejmował następujące punkty: 1. Sprawdzenie listy obecności oraz stwierdzenie kworum do podejmowanych decyzji; 2. Zatwierdzenie porządku obrad; 3. Przedstawienie przez poszczególnych recenzentów

sporządzonych opinii; 4. Przedstawienie opinii pozostałych członków Komisji; 5. Dyskusja członków Komisji w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. K. Szopie; 6. Głosowanie nad uchwałą zawierającą opinię w sprawie nadania dr. K. Szopie stopnia doktora habilitowanego; 7. Wolne głosy i wnioski.

Po zatwierdzeniu porządku posiedzenia i stwierdzeniu, że wszyscy członkowi Komisji zapoznali się z materiałami sprawy dotyczącej nadania dr. K. Szopie stopnia doktora habilitowanego, Przewodniczący Komisji otworzył dyskusję i zwrócił się do recenzentów o krótkie podsumowanie swoich recenzji.

Opinie recenzentów:

Dr hab. Piotr Gunia stwierdził, że przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe jest wartościowe i wnosi istotny wkład w rozwój krajowej i światowej geochronologii. Zauważone drobne niedociągnięcia natury merytorycznej nie wpływają jednak na poziom recenzowanych publikacji i mieszczą się w zakresie szeroko rozumianej dyskusji naukowej. Recenzent zaznaczył też, że pozostały dorobek naukowy dr Szopy, w okresie po doktoracie, jest znaczący, o czym świadczą uzyskane wysokie wartości parametrów naukometrycznych. Bardzo wysoko ocenił również działalność habilitanta w organizacji krajowych i zagranicznych konferencji naukowych oraz prowadzone przez niego działania popularyzatorskie z nauk o Ziemi w środowisku lokalnym. Oceniający zauważa jednak, że z pewną rezerwą należy się odnieść do roli habilitanta jako autora publikacji o charakterze dydaktycznym, do jego udziału w gremiach eksperckich i komisjach konkursowych oraz jako twórcy patentów, czy nowych technologii. W podsumowaniu, dr hab. Piotr Gunia, prof. UW, podkreśla, że prezentowane osiągnięcie naukowe i pozostały dorobek naukowo-organizacyjny dr Szopy spełnia wymogi prawne stawiane osobom starającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Dr hab. Mirosław Jastrzębski zreferował swoją recenzję. Wskazał, że trzy artykuły mają charakter datowań procesów geologicznych, zaś dwa z nich dotyczą szeroko rozumianej analizy minerałów ciężkich. Oprócz artykułu wydanego w *Chemical Geology* zostały w większości wydane w czasopiśmie geologicznym średniej rangi. Podkreślił jednak, że w czterech z nich dr Krzysztof Szopa jest pierwszym autorem. Szczególnie recenzentowi podobała się praca nr 1 o nowym wieku cieszynitów, nieco gorzej ocenił tylko pracę nr 4, gdzie przeprowadzona dyskusja o minerałach ciężkich specyficznych osadów bramy morawskiej mogłaby mieć nieco bardziej szczegółowy charakter. Dr hab. Mirosław Jastrzębski podkreślił, że wszystkie zaprezentowane prace wydatnie przyczyniają się do rozwiązania problemów geologicznych, których rozwiązanie było celem prac przedłożonych jako osiągnięcie naukowe. Recenzent wyraził swoje szczególne uznanie dla wysokiej

aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i pozostałego dorobku naukowego. Zdaniem dr. hab. Mirosława Jastrzębskiego także dane bibliometryczne Pana dr Krzysztofa Szopy wyglądają niezwykle dobrze jak na osobę ubiegającą się o habilitację. Potencjał naukowy kandydata wskazuje, że powinien ubiegać się o samodzielne granty typu OPUS NCN. Dr hab. Mirosław Jastrzębski podsumował swoją recenzję wnioskiem, w którym zawarł jednoznacznie opinię, że zarówno osiągnięcie naukowe oraz pozostała działalność spełniają kryteria stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

W dalszej części Prof. dr hab. Stanisław Mikulski powiedział, że zgadza się z opiniami wygłoszonymi przez innych recenzentów. W krótkim podsumowaniu zwrócił uwagę na to, że publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe raczej należą do publikacji prezentujących wysoki poziom w zakresie metodyki o czym świadczy praca opublikowana w *Chemical Geology* oraz geologii regionalnej opublikowana w *Geologica Carpathica*. W tych publikacjach brakowało, jak stwierdził Prof. S. Mikulski, dyskusji ograniczeń zastosowanej metody. Apatyty, które są głównym obiektem badań izotopowych są materiałem niewdzięcznym. Są one niejednorodne, często mają budowę strefową i różne stosunki izotopów U i Pb. Trzeba sobie zdawać sprawę, że zarówno wiązka plazmy, jak i głębokość jej penetracji w próbkę są stosunkowo duże. Powoduje to uśrednienie pomiarów. Oprócz tego, w skałach mogą występować różne generacje apatytu o różnej genezie i warto tu zaznaczyć, że podawany wiek izotopowy dla metody LA-ICP-MS jest wiekiem izochronowym, a nie konkordatnym, gdzie mamy porównanie dwóch par izotopów. Jednak nie ulega wątpliwości, że materiał przebadany we współpracy z prof. Davidem Chew stanowi wartościowy wkład naukowy. Na skalę Polski prace z zakresu wieku izotopowego apatytów wchodzące w osiągnięcie naukowe są pionierskie. Praca dotycząca cieszynitów jest znacznym osiągnięciem, w której po raz pierwsze wskazano właściwy wiek magmatyzmu kredowego w Basenie Śląskim, opublikowanej w szanowanym czasopiśmie *Geologica Carpathica*. Mam niewielkie zastrzeżenia do polskiej wersji *Autoreferatu*. Wersja angielska różni się nieznacznie od polskiej i jest lepsza. W polskiej wersji pojawiają się drobne literówki. Habilitant w swoich badaniach nie ogranicza się tylko do datowania apatytów, lecz także zajmuje się tytanitem i cyrkonem. W związku z powyższym oceniam jego osiągnięcia jako mające duży wpływ na petrochronologię zbadanych skał. Zwrócił on także uwagę na wysokie współczynniki naukometryczne.

Recenzent stwierdził, iż zna pana dra Szopę z jego działalności w różnych organizacjach naukowych, z ramienia których był organizatorem lub współorganizatorem licznych konferencji, spotkań i opracowania tomów pokonferencyjnych. Habilitant wygłosił ponad 50 referatów konferencyjnych, z czego kilka było referatami plenarnymi. Jest znany także z prowadzenia szerokiej

działalności dydaktycznej. Na podkreślenie zasługuje fakt, że prowadzi trzy nowe przedmioty akademickie w języku angielskim. Jest także osobą zajmującą się badaniem materii pozaziemskiej (meteoryty), gdzie po raz pierwszy wydatował jeden z polskich meteorytów.

Konkluzja z recenzji jest następująca: dorobek naukowy dr. Krzysztofa Szopy stanowi istotny i oryginalny wkład wiedzy w zakresie aplikacji metodyki badań wieku izotopowego minerałów skał dla określenia ich petrogenety i sukcesji zdarzeń geologicznych w skali lokalnej i/lub regionalnej. Na podstawie pozytywnej oceny przedstawionego osiągnięcia naukowego, a także uwzględniając jego istotną aktywność naukową w różnych aspektach prac badawczych w kraju jak i we współpracy z ośrodkami zagranicznymi, organizacyjną i popularyzatorską. Uważam, że w zupełności spełnia on wymogi przewidziane przepisami art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i jest za przyznaniem tytułu dr hab. panu dr Krzysztofowi Szopie.

Następnie Przewodniczący Komisji zwrócił się do sekretarza o przeczytanie wniosku końcowego recenzji dr. hab. Marka Awdankiewicza, nieobecnego na posiedzeniu, aby wszyscy członkowie Komisji potwierdzili, iż zapoznali się z całą recenzją. Po powrocie z wyjazdu dr. hab. Marek Awdankiewicz nadesłał swoją opinię, która została dołączona do protokołu: „Osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym przedstawione przez dr Krzysztofa Szopę w postaci cyklu publikacji pod wspólnym tytułem *„Użyteczność datowania U-Pb wybranych minerałów w rozwiązywaniu problemów petrogenetycznych skał krystalicznych i odtwarzaniu miejsca alimentacyjnego skał z różnych środowisk”* stanowi znaczący wkład w rozwój nauk o Ziemi, uzyskany przy wiodącym udziale Habilitanta. Artykuły składające się na osiągnięcie zostały opublikowane w liczących się, międzynarodowych periodykach. Zawierają szereg nowych danych z zakresu geochronologii, petrologii i mineralogii kompleksów skał krystalicznych i osadowych, w większości z obszaru Karpat. Uzyskane wyniki wykorzystane zostały w dyskusji istotnych problemów geologii regionu dotyczących m.in. ewolucji geologicznej i magmatyzmu basenów karpackich, pochodzenia materiału detrytycznego wybranych kompleksów skał osadowych, ewolucji masywów skał krystalicznych w Karpatach i przyległych pasmach orogenicznych.

Wysoko należy ocenić również pozostały dorobek naukowy Habilitanta. Wysokie wskaźniki bibliometryczne (liczba cytowań, łączny IF, indeks Hirscha) dokumentują wagę publikacji, których dr Krzysztof Szopa jest autorem lub współautorem. Na uznanie zasługuje czynny udział Habilitanta w licznych konferencjach naukowych, udział w organizacji znaczących konferencji międzynarodowych, działalność w towarzystwach naukowych, jak też w zakresie dydaktyki, popularyzacji nauki, edukacji geologicznej i ekologicznej. Wyrazem uznania środowiska naukowego dla działalności dr Krzysztofa Szopy są nagrody i wyróżnienia, których jest laureatem.

Podsumowując, pozytywnie i wysoko oceniam osiągnięcie naukowe przedstawione przez dr. Krzysztofa Szopę w postępowaniu habilitacyjnym jak również pozostały dorobek naukowy, organizacyjny i dydaktyczny Habilitanta. Stwierdzam, że dorobek naukowy i inne osiągnięcia przedstawione przez dr Krzysztofa Szopę spełniają wymagania w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Popieram wniosek o nadanie dr. Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego”.

Po wyrażeniu opinii wszystkich Recenzentów Przewodniczący zwrócił się do członków Komisji o wyrażenie swoich opinii dotyczących oceny osiągnięcia naukowego oraz dorobku Habilitanta.

W dalszej części posiedzenia członkowi Komisji wyrazili swoje opinie.

Pani prof. Ewa Słaby wypowiedziała się, że recenzje osiągnięcia naukowego dr K. Szopy wskazują różne jego aspekty. W swojej krótkiej ocenie (nie jest to recenzja) zwróciła uwagę na jeden dodatkowy akcent, mniej uwypuklony. Wszystkie prace badawcze z zakresu geologii są oparte o aspekty regionalne. Im bardziej atrakcyjny materiał tym bardziej nośne są same badania, uzyskane dane, ich interpretacja. Im więcej badań prowadzonych jest z danego zakresu tematycznego tym bardziej ustala się metodologia pozyskiwania tych danych i metodologia ich interpretacji. Tworzą się jakby utarte ścieżki, bez których nie potrafimy wyobrazić sobie podejścia do określonej tematyki. Otworzenie innej perspektywy badań, tzn. stworzenie potencjalnie innej, niesprawdzonej ścieżki badań dla rozwiązania nowych problemów wymaga wielu nowych podejść, które nie zawsze kończą się spektakularnym sukcesem. Otwarcie jednak takiej ścieżki jest pierwszym klarownym sygnałem, że zdefiniowany problem, jego wyjaśnienie można próbować przybliżyć z użyciem metod stosowanych klasycznie do innego materiału badawczego. Patrząc na samo osiągnięcie naukowe przedstawione jako habilitacja, jak i na dorobek dr K. Szopy prof Słaby odniosła wrażenie, że ma on w sobie pasję odkrywcy, który mierzy się z przystosowaniem znanych metod / zestawu metod do niestandardowych problemów badawczych, które sam formułuje, lub podejmuje w zespole badawczym. Tam, gdzie niektórzy recenzenci widzą nie do końca osiągnięty sukces, ja widzę nową perspektywę dla następnego badacza, dla udoskonalenia tych dotychczasowych prób. Być może i te następne próby nie przyniosą spektakularnych sukcesów, ale nauka polega na ciągłym ich podejmowaniu. W pracach dr Szopy są badania zakończone spektakularnym sukcesem jak i prace nowatorskie, w których liczy się nowe spojrzenie na dany problem w aspekcie innego zestawu metod, innego podejścia warsztatowego. On sam rozumie, że te dwie kategorie należy mierzyć odmienną miarą. W nauce liczy się sukces, zaś brak jego pełnego osiągnięcia nie jest porażką. Ważne jest nowe spojrzenia i otwarcie nowych perspektyw. Ten aspekt działań naukowych dr Szopy

w rozumieniu jego filozofii prowadzenia badań prof. Słaby uznała za cenny i w nim widzi dojrzałość naukową, predestynującą go do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Dorobek organizacyjny i dydaktyczny – bez jakichkolwiek zastrzeżeń.

Następnie Sekretarz Komisji Prof. dr hab. Irina Galuskina wyraziła swoją opinię:

Osiągnięcie naukowe dr. Krzysztofa Szopy składa się z pięciu artykułów opublikowanych w czasopismach recenzowanych o punktacji od 70 do 140. Wkład Habilitanta w przygotowanie tych publikacji wynosi od 55% do 80%. Wszystkie 4 recenzje sporządzone w ramach obecnego postępowania habilitacyjnego są pozytywne. Każdy z recenzentów wysoko ocenił jego osiągnięcie i pozostały dorobek naukowy. Dr K. Szopa jest w pełni ukształtowanym badaczem. Tematy badawcze obejmują głównie zagadnienia petrologiczne i petrogenetyczne. Ale także są publikacje w jego dorobku dotyczące tematów mineralogicznych, meteorytowych oraz pochodzących z pogranicza nauk – mineralogii i ekologii, sedimentologii i paleontologii. Dr K. Szopa jest osobą bardzo aktywną, prowadzi warsztaty i prelekcje dla uczniów szkół podstawowych oraz średnich organizowane przez Muzeum Nauk o Ziemi, współpracuje z ośrodkiem GEOSferą w Jaworznie, organizując warsztaty, pokazy i prelekcje na szerokorozumiane tematy związane z naukami i Ziemi także w języku angielskim dla studentów z zagranicy Uniwersytetu Śląskiego przebywających na różnych stypendiach i stażach, co rok bierze czynny udział w organizacji Śląskiego Festiwalu Nauki. Jest dobrym dydaktykiem, wielu studentów decyduje się pisać u niego prace licencjackie i magisterskie. Także jako promotor pomocniczy wziął udział w wypromowaniu dwóch doktorantów. Dr Krzysztof Szopa spełnia wszystkie ustawowe kryteria do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Dalej Przewodniczący Komisji Prof. dr hab. Andrzej Muszyński przedstawił swoją ocenę osiągnięcia i dorobku Habilitanta: Podstawowym problemem badawczym w dorobku naukowym Habilitanta, jest geochronologia U-Pb minerałów akcesorycznych. Mimo iż cykl przedłożonych publikacji jest wieloautorski, to wkład Habilitanta jest wyraźny a wiele aspektów Jego badań ma istotne znaczenie metodyczne. Poziom merytoryczny osiągnięcia naukowego jak i dorobek naukowy są na dobrym poziomie, co jest odzwierciedlone w wysokich parametrach naukometrycznych. Wszyscy recenzenci jednoznacznie postawili pozytywny wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego Panu dr Krzysztofowi Szopie. Rekomendacja na przyszłość dla dr K. Szopy, aby dołożył starań o zdobywanie i kierowanie własnych projektów badawczych, co wzmocni jego dalszą karierę naukową.

Przewodniczący podkreślił, że przedstawione materiały Pana dr Krzysztofa Szopy spełniają wymogi stawiane w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r., Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U.

2018, poz. 1668 z późn. zm.) i popiera wniosek o dalsze procedowanie postępowania o nadanie Kandydatowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.

Dalej dyskusja dotyczyła oceny umiejętności samodzielnego podejmowania problematyki badawczej przez Habilitanta. Wszyscy członkowie Komisji wyrazili opinie, że nie ma wątpliwości, że dr K. Szopa jest w pełni ukształtowanym naukowcem, który samodzielnie rozpoznaje interesujące problemy naukowe, dobiera właściwe metody badawcze prowadzące do rozwiązania stawianych problemów, interpretuje uzyskane wyniki badań oraz uzasadnia właściwie wnioski. W większości publikacji przedłożonych jako osiągnięcie naukowe, a także wymienionych jako pozostały dorobek naukowy Habilitant jest pierwszym, rzadziej jako drugi lub kolejny autor.

Prof. dr hab. Ewa Słaby wyraziła opinię dotyczącą kierowania grantami przez Habilitanta. Wobec wyrażonej w trakcie dyskusji opinii, że nie ma on grantów, którymi kierowałby, powiedziała ona, że dr K. Szopa jest młodym naukowcem po doktoracie, a takie osoby z reguły dołączane są do zespołów badawczych. Brał on udział w licznych projektach jako ich wykonawca, co potwierdza jego umiejętność pracy w zespole. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego z pewnością będzie on chciał stworzyć własny zespół i starać się o granty dla swego zespołu.

Komisja także dobrze oceniła jego dorobek organizacyjny i dydaktyczny. Członkowie Komisji podkreślili również umiejętność nawiązywania międzynarodowych kontaktów badawczych przez Habilitanta. Wobec braku kolejnych głosów, dyskusję zakończono.

Przewodniczący zarządził głosowanie nad wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr K. Szopie.

Członkowie Komisji oddali swoje głosy w głosowaniu jawnym poprzez osobne podniesienie ręki, a pani sekretarz Komisji podliczyła głosy. Wynik głosowania Komisji – sześć głosów na „tak”, brak głosów wstrzymujących się oraz przeciwnych. Członkowie Komisji zgodnie stwierdzili, że dorobek naukowy dr. Krzysztofa Szopy spełnia wszystkie wymagania przepisami art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego i uzasadnia przyznanie mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.

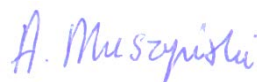
W następnej kolejności Komisja skupiła swoją uwagę nad opracowaniem Uchwały w sprawie nadania Panu dr Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego. Komisja habilitacyjna przygotowała projekt uchwały o treści: „Członkowie Komisji zgodnie stwierdzają, że dorobek naukowy dr. Krzysztofa Szopy spełnia wszystkie wymagania ustawowe i uzasadnia przyznanie mu

stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku. W jawnym głosowaniu przy 6 głosach „za” oraz braku głosów wstrzymujących się i przeciwnych, Komisja przekłada Radzie Instytutu Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego wniosek o nadanie dr. Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego.”

Przewodniczący zapytał o ewentualnie wolne głosy i wnioski. Na zakończenie sekretarz Komisji poinformowała pozostałych członków Komisji o terminie posiedzenia Rady Instytutu Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, które odbędzie się 15 marca 2022 i na którym będzie podjęta decyzja w sprawie nadania dr. K. Szopie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauk ścisłych i przyrodniczych.

Na tym Prof. Andrzej Muszyński zakończył pracę Komisji habilitacyjnej w sprawie nadania Panu dr. Krzysztofowi Szopie stopnia doktora habilitowanego.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

Prof. dr hab. Andrzej Muszyński

Protokołowała
(prof. dr hab. Irina Galuskina)